

Yabancı Dil Olarak Türkçe Dil Bilgisi Öğretiminde Çok Katmanlı Metinlerin Kullanımı

Use of Multi-Layered Texts in Teaching Turkish Grammar as a Foreign Language

Münevver ŞAHİN

Cumhuriyet Anadolu Lisesi

sahinmunevver38@gmail.com, ORCID: <https://orcid.org/0009-0008-3681-7182>

Özet

Bu çalışma, çok katmanlı metinlerin yabancı dil olarak Türkçe dil bilgisi öğretiminde etkili bir araç olduğunu ortaya koymaktadır. Öğretmen görüşlerine dayalı olarak yapılan analizler, bu tür metinlerin bağlam, görseller, aşamalı öğrenme ve öğrenci katılımı gibi stratejilerle desteklendiğinde öğretim sürecini daha etkili hale getirdiğini göstermektedir. Bağlam içinde sunulan dil bilgisi yapılarının, öğrencilerin bu kuralları anlamlandırmasını kolaylaştırdığı ve öğrenmeyi doğal bir süreç haline getirdiği belirlenmiştir. Görsel desteklerin, özellikle soyut dil bilgisi kurallarını somutlaştırarak öğrencilerin öğrenme sürecine katkı sağladığı, aşamalı zorluk seviyesinin ise öğrencilerin yapılandırılmış bir şekilde ilerlemelerini mümkün kıldığı görülmüştür. Ayrıca, etkileşimli öğrenme etkinliklerinin öğrenci motivasyonunu artırdığı ve dil bilgisi yapılarını daha anlamlı hale getirdiği tespit edilmiştir. Çok katmanlı metinlerin etkili kullanımı için öğretim materyallerinin seviyeye uygun düzenlenmesi, görsel ve bağlamsal desteklerin artırılması ve öğrencilerin aktif katılımını teşvik eden pedagojik stratejilerin uygulanması gerekmektedir. Bu çalışma, çok katmanlı metinlerin dil bilgisi öğretiminde daha geniş kapsamda ele alınmasını ve farklı öğrenci gruplarında uygulanmasını önermektedir.

Anahtar Kelimeler: Yabancı Dil Olarak Türkçe, Dil Bilgisi Öğretimi, Çok Katmanlı Metinler, Bağlam Temelli Öğrenme, Görsel Destek, Öğrenci Katılımı.

Abstract

This study reveals that multilayered texts are an effective tool in teaching Turkish grammar as a foreign language. Based on teacher perspectives, the findings indicate that when these texts are supported by strategies such as contextualization, visuals, staged learning, and student engagement, the teaching process becomes more effective. Grammar structures presented within a context help

students internalize the rules more easily and make learning a more natural process. It has been observed that visual aids significantly contribute to learning, particularly by making abstract grammatical rules more concrete. Additionally, staged difficulty levels allow students to progress in a structured manner, while interactive learning activities increase motivation and enhance meaningful understanding of grammatical structures. In conclusion, the effective use of multilayered texts requires teaching materials to be structured according to proficiency levels, the enhancement of visual and contextual support, and the implementation of pedagogical strategies that encourage active student participation. This study suggests that multilayered texts should be explored in a broader educational context and applied to different student groups.

Keywords: Turkish As A Foreign Language, Teaching Grammar, Multi-Layered Texts, Context-Based Learning, Visual Support, Student Participation

GİRİŞ

Türkçenin yabancı dil olarak öğretimi, özellikle dil bilgisi öğretimi bağlamında çeşitli yöntem ve yaklaşımların kullanıldığı dinamik bir alan olarak karşımıza çıkmaktadır. Son yıllarda, dil bilgisi öğretiminde geleneksel kurallara dayalı yaklaşımların yanı sıra, daha işlevsel ve bağlam temelli yöntemlere olan ilgi artmıştır (Erdem & Çelik, 2011). Bu bağlamda, çok katmanlı metinlerin kullanımı, dil bilgisi öğretimini daha anlamlı ve etkili hale getirmek için önemli bir araç olarak değerlendirilmektedir.

Dil bilgisi öğretimi konusunda yapılan araştırmalar, geleneksel öğretim yöntemlerinin öğrencilerin dil bilgisi kurallarını öğrenmesinde etkili olmakla birlikte, bu bilgileri iletişimsel becerilere dönüştürme noktasında yetersiz kaldığını göstermektedir (Altas, 2009). Özellikle, yabancı dil olarak Türkçe öğrenen bireylerin, dil bilgisi yapılarını doğal bağlamlarda ve çeşitli metin türleri içerisinde öğrenmelerinin, dil yeterliliklerini artırmada daha etkili olduğu vurgulanmaktadır (Kanmaz & Saat, 2024). Çok katmanlı metinler, farklı türde içerikler içeren, dil bilgisi yapılarını bağlam içerisinde sunan ve öğrencilerin metin üzerindeki farklı katmanlarla etkileşime girmesini sağlayan materyaller olarak tanımlanabilir. Bu tür metinlerin, dil bilgisinin dört temel beceriyle ilişkili olarak sunulmasını desteklediği ve böylece öğrenme sürecini daha bütüncül hale getirdiği belirtilmektedir (Dağ, Arslan & Gümüş, 2018). Özellikle, yazılı ve sözlü dil üretimini destekleyen, öğrencilere kelime ağı oluşturma, bağlam içi öğrenme ve yaratıcı yazma fırsatları sunan anlatılar, Türkçenin yabancı dil olarak öğretiminde önemli bir araç olarak değerlendirilmektedir (Bektaş & Ökten, 2021). Çok katmanlı metinlerin dil öğretiminde kullanımına yönelik yapılan çalışmalar, öğrencilerin dil bilgisi yapılarını içselleştirmelerinde ve anlam oluşturmalarında bu tür metinlerin önemli bir katkı sunduğunu ortaya koymaktadır (Ekren & Ökten, 2019). Özellikle, haber metinleri gibi farklı bağlamlardan gelen özgün metinlerin dil öğretiminde kullanımı, öğrencilerin hem

akademik hem de günlük hayatta karşılaşılabilecekleri dil yapılarını öğrenmelerini sağlamaktadır (Palaz, 2022).

Bu bağlamda, Türkçeyi yabancı dil olarak öğrenen bireylere yönelik geliştirilen öğretim materyallerinde, çok katmanlı metinlerin kullanımı büyük bir potansiyele sahiptir. Metin temelli öğretim stratejilerinin, dil bilgisi öğrenimini daha anlamlı hale getirdiği ve öğrencilere daha geniş bir bağlam sunarak dil kullanım becerilerini geliştirdiği düşünülmektedir (Yahşi, 2020). Özellikle, edebi ve kültürel içeriklere sahip metinlerin öğretimde kullanımı, öğrencilerin dilin yapısal özelliklerini öğrenmelerinin yanı sıra kültürel farkındalıklarını da artırmaktadır (Doğan & Başoğlu, 2024). Bu çalışmada, yabancı dil olarak Türkçe öğretiminde çok katmanlı metinlerin dil bilgisi öğretimi üzerindeki etkileri ele alınacak, bu yaklaşımın öğrencilere sağladığı katkılar ve uygulama süreçleri değerlendirilecektir. Mevcut literatür ışığında, çok katmanlı metinlerin dil öğretiminde nasıl daha etkili kullanılabileceği konusunda öneriler sunulacaktır.

Bu araştırmada yabancı dil olarak Türkçe dil bilgisi öğretiminde çok katmanlı metinlerin kullanımı amaçlanmıştır. Bu amaç doğrultusunda aşağıdaki sorulara cevaplar aranmıştır:

1. Yabancı dil olarak Türkçe öğretiminde çok katmanlı metinlerin etkili olduğunu düşünüyor musunuz?
2. Çok katmanlı metinlerin öğrencilerin Türkçeyi daha doğal ve bağlama dayalı öğrenmesine katkı sağladığını düşünüyor musunuz?
3. Öğrencilerinizin çok katmanlı metinlerde yer alan bazı dil bilgisi yapılarını kavramakta zorlandıklarını gözlemliyor musunuz?
4. Çok katmanlı metinleri dil bilgisi öğretiminde daha etkili kılmak için kullandığınız belirli stratejiler var mı?

YÖNTEM

Araştırmanın Modeli

Bu araştırma, nitel araştırma desenine dayalı olarak yürütülmüştür. Araştırmada, yabancı dil olarak Türkçe dil bilgisi öğretiminde çok katmanlı metinlerin kullanımına yönelik öğretmen görüşlerinin derinlemesine incelenmesi amaçlanmıştır. Nitel araştırma, bireylerin deneyimlerini, düşüncelerini ve algılarını anlamaya yönelik olup, katılımcıların kendi bakış açılarını ortaya koymasına olanak tanıyan bir yöntemdir. Araştırmada, fenomenoloji (olgubilim) deseni tercih edilmiştir. Fenomenoloji, bireylerin belirli bir olguya ilişkin deneyimlerini ve bu olgunun onlar için anlamını anlamaya yönelik bir araştırma desendir. Bu doğrultuda, öğretmenlerin çok katmanlı metinlerin dil bilgisi öğretiminde nasıl bir etki yarattığını algılama biçimleri araştırmanın temel odak noktası olarak belirlenmiştir.

Çalışma Grubu

Araştırmanın çalışma grubunu, 2024-2025 eğitim-öğretim yılı itibarıyla Mersin ilinde görev yapan öğretmenler oluşturmaktadır. Araştırma kapsamında, amaçlı örnekleme yöntemlerinden maksimum çeşitlilik örnekleme yöntemi kullanılmıştır. Maksimum çeşitlilik örnekleme, araştırma konusu hakkında farklı bakış açıları ve deneyimleri ortaya koyabilmek amacıyla katılımcıların farklı demografik özelliklere sahip olmasını sağlar. Bu yöntem, araştırmanın derinliğini artırarak çalışmada geniş bir perspektif sunmayı hedefler.

Bu doğrultuda, araştırmaya farklı yaş gruplarından, mesleki deneyimleri değişen ve çeşitli eğitim seviyelerinde görev yapan 10 öğretmen dâhil edilmiştir. Katılımcılar, devlet ve özel okullarda görev yapan öğretmenler arasından belirlenmiş olup, her bir öğretmenin çok katmanlı metinler ve yabancı dil olarak Türkçe dil bilgisi öğretimi konusundaki deneyim ve görüşlerine ulaşılması amaçlanmıştır. Çalışma grubundaki öğretmenler, araştırmanın etik kurallarına uygun şekilde bilgilendirilmiş ve katılımcı rızaları alınarak araştırmaya dâhil edilmiştir.

Veri Toplama Araçları

Araştırmada veri toplama aracı olarak yarı yapılandırılmış görüşme formu kullanılmıştır. Yarı yapılandırılmış görüşme formu, araştırmacıya esneklik sağlayarak katılımcıların kendi deneyimlerini ve görüşlerini serbest bir şekilde ifade etmelerine olanak tanır. Bu form, önceden belirlenmiş açık uçlu sorular içermekte olup, gerektiğinde ek sorular sorularak veri derinleştirilmektedir.

Görüşme formu hazırlanırken literatür taraması yapılmış, uzman görüşleri alınmış ve ön test sürecinden geçirilmiştir. Formda, öğretmenlerin çok katmanlı metinlerin dil bilgisi öğretiminde nasıl kullanıldığı, hangi avantajları ve dezavantajları olduğu, öğrenci başarısı üzerindeki etkileri ve öğretim sürecine ilişkin genel değerlendirmeleri hakkında sorular yer almaktadır.

Verilerin Toplanması

Araştırma kapsamında, veriler yüz yüze görüşme yöntemi ile toplanmıştır. Görüşmeler, 2024 yılının Ekim ve Kasım aylarında gerçekleştirilmiştir. Görüşmelerin sessiz, dikkat dağıtıcı unsurlardan uzak ve rahat bir ortamda gerçekleştirilmesine özen gösterilmiştir.

Görüşmelerin süresi ortalama 30 ila 45 dakika arasında değişmiş olup, öğretmenlerin sorulara verdikleri yanıtların detaylandırılması için ek sorular yöneltilmiştir. Katılımcıların görüşleri, araştırma etik kuralları doğrultusunda kayıt altına alınmış ve yazıya dökülmüştür.

Görüşmeler sırasında katılımcıların kimlik bilgileri gizli tutulmuş, elde edilen veriler yalnızca araştırma amacıyla kullanılmıştır. Tüm görüşmelerden önce katılımcılara görüşmenin amacı ve nasıl yürütüleceği hakkında bilgi verilmiş, gönüllü katılım ilkesi esas alınmıştır.

Verilerin Analizi

Toplanan veriler, içerik analizi yöntemi kullanılarak analiz edilmiştir. İçerik analizi, elde edilen verilerin belirli temalar altında toplanarak sistematik bir şekilde incelenmesini sağlayan bir analiz yöntemidir. Araştırmada, ana temalar ve alt temalar belirlenmiş, öğretmen görüşleri bu çerçevede sınıflandırılmıştır. Veriler, öncelikle ham metin hâline getirilmiş, ardından kodlama yapılarak kategorilere ayrılmıştır. Daha sonra, veriler tablolaştırılarak ana tema ve alt temalar şeklinde yapılandırılmış ve bulgular yorumlanmıştır.

BULGULAR VE YORUM

Araştırmanın Birinci Alt Problemine Dair Bulgular

Araştırmanın birinci sorusunda Yabancı dil olarak Türkçe öğretiminde çok katmanlı metinlerin etkili olduğunu düşünüyor musunuz? sorusu sorulmuştur. Buna ilişkin öğretmenlerin cevapları aşağıdaki tabloda tema ve kodlara ayrılarak verilmiştir.

Tablo 1 Yabancı Dil Olarak Türkçe Öğretiminde Çok Katmanlı Metinlerin Etkileri

TEMA	KODLAR	KATILIMCILAR	FREKANS
Yabancı Dil Olarak Türkçe Öğretiminde Çok Katmanlı Metinlerin Etkileri	<i>Anlam Derinliği ile Öğrenmeyi Destekleme</i>	<i>K1, K4, K7</i>	3
	<i>Kelime ve Dil Yapılarının Zenginleşmesi</i>	<i>K2, K5, K8, K10</i>	4
	<i>Eleştirel Düşünme ve Yorumlama Yeteneği</i>	<i>K3, K6</i>	2
	<i>Yoğun Metinlerin Öğrenciyi Zorlaması</i>	<i>K9</i>	1

Yabancı Dil Olarak Türkçe Öğretiminde Çok Katmanlı Metinlerin Etkileri üzerine yapılan değerlendirmeler sonucunda dört farklı kod belirlenmiştir. *Anlam Derinliği ile Öğrenmeyi Destekleme* kodu, 3 katılımcı tarafından ifade edilmiştir. Bu görüş, çok katmanlı metinlerin dil

öğreniminde öğrencilerin konuları daha derinlemesine anlamalarına yardımcı olduğunu göstermektedir. *Kelime ve Dil Yapılarının Zenginleşmesi* kodu, 4 katılımcı tarafından belirtilmiş ve en fazla tekrar eden kod olmuştur. Bu durum, çok katmanlı metinlerin, öğrencilerin kelime dağarcıklarının ve dil bilgisi yapılarını zenginleştirme konusunda etkili bir araç olduğunu ortaya koymaktadır. *Eleştirel Düşünme ve Yorumlama Yeteneği* kodu ise 2 katılımcı tarafından dile getirilmiş, bu metinlerin öğrencilerin eleştirel düşünme ve analiz becerilerini geliştirdiği yönünde bir katkı sağladığı görülmüştür. Ancak *Yoğun Metinlerin Öğrenciyi Zorlaması* kodu, 1 katılımcı tarafından ifade edilerek, bu tür metinlerin bazı öğrenciler için zorluk yaratabileceği yönünde bir görüş sunmuştur. Bu bulgular, çok katmanlı metinlerin dil öğretiminde çok boyutlu faydalar sağladığını, ancak her öğrencinin öğrenme sürecine uygun materyal seçiminin önem taşıdığını ortaya koymaktadır.

Yabancı dil olarak Türkçe öğretiminde çok katmanlı metinlerin etkili olduğunu düşünüyor musunuz? sorusuna ilişkin görüş bildiren katılımcıların bazılarının görüşleri doğrudan altını olarak aşağıda verilmiştir:

Katılımcı 1 (K2): "Çok katmanlı metinler, öğrencilerin kelime dağarcığını geliştirme konusunda oldukça etkili. Farklı bağlamlarda kullanılan ifadeler sayesinde, dilin zenginliğini daha iyi kavrayabiliyorlar."

Katılımcı 2 (K6): "Bu tür metinler, öğrencilerin eleştirel düşünme becerilerini geliştirmek için harika bir araç. Özellikle metinlerdeki katmanları anlamaya çalışırken yorumlama yetenekleri de artıyor."

Katılımcı 3 (K9): "Yoğun içerikli metinler bazı öğrenciler için oldukça zorlayıcı olabilir. Özellikle başlangıç seviyesindeki öğrenciler, anlamada zorluk yaşayıp motivasyonlarını kaybedebiliyorlar."

Araştırmanın İkinci Alt Problemine Dair Bulgular

Araştırmanın ikinci sorusunda Çok katmanlı metinlerin öğrencilerin Türkçeyi daha doğal ve bağlama dayalı öğrenmesine katkı sağladığını düşünüyor musunuz? sorusu sorulmuştur. Buna ilişkin öğretmenlerin cevapları aşağıdaki tabloda tema ve kodlara ayrılarak verilmiştir.

Tablo 2 Çok Katmanlı Metinlerin Türkçeyi Daha Doğal Ve Bağlama Dayalı Öğrenmeye Katkısı

TEMA	KODLAR	KATILIMCILAR	FREKANS
Çok Katmanlı Metinlerin Türkçeyi Daha Doğal ve Bağlama Dayalı Öğrenmeye Katkısı	<i>Doğal Dil Kullanımını Destekleme</i>	<i>K1, K4, K7</i>	3
	<i>Bağlam Yoluyla Anlamayı Kolaylaştırma</i>	<i>K3, K6</i>	2
	<i>Dilin Sosyal Bağlamını Öğretme</i>	<i>K2, K5, K8, K10</i>	4

Metinlerin Karmaşıklığının Öğrenmeyi Zorlaştırması K9 1

Çok Katmanlı Metinlerin Türkçeyi Daha Doğal ve Bağlama Dayalı Öğrenmeye Katkısı başlığı altında yapılan değerlendirmeler sonucunda dört farklı görüş belirlenmiştir. *Doğal Dil Kullanımını Destekleme* düşüncesi, 3 katılımcı tarafından ifade edilmiştir. Bu görüş, çok katmanlı metinlerin doğal Türkçe ifadelerin öğrenilmesinde önemli bir rol oynadığını göstermektedir. *Bağlam Yoluyla Anlamayı Kolaylaştırma* kodu ise 2 katılımcı tarafından belirtilmiş, bu tür metinlerin öğrencilerin dil yapısını anlamasında bağlam oluşturma açısından etkili olduğunu ortaya koymuştur. En fazla tekrar eden görüş ise, 4 katılımcı tarafından dile getirilen *Dilin Sosyal Bağlamını Öğretme* düşüncesidir. Bu durum, çok katmanlı metinlerin sosyal bağlam içinde kullanılan Türkçe ifadeleri öğretmede güçlü bir araç olduğunu göstermektedir. Bununla birlikte, *Metinlerin Karmaşıklığının Öğrenmeyi Zorlaştırması* görüşü, 1 katılımcı tarafından ifade edilerek, bu tür metinlerin bazı öğrenciler için karmaşık ve zorlayıcı olabileceğine dikkat çekmiştir. Bu bulgular, çok katmanlı metinlerin doğal ve bağlama dayalı öğrenmeyi desteklediğini, ancak karmaşıklık seviyesinin dikkatle ayarlanması gerektiğini ortaya koymaktadır.

Çok katmanlı metinlerin öğrencilerin Türkçeyi daha doğal ve bağlama dayalı öğrenmesine katkı sağladığını düşünüyor musunuz? sorusuna ilişkin görüş bildiren katılımcıların bazılarının görüşleri doğrudan altını olarak aşağıda verilmiştir:

Katılımcı 1 (K2): "Çok katmanlı metinler, dilin sosyal bağlamını öğretme konusunda oldukça etkili. Metinlerdeki diyaloglar ve karakterlerin davranışları, öğrencilerin dilin gerçek hayatta nasıl kullanıldığını anlamasına yardımcı oluyor."

Katılımcı 2 (K4): "Doğal dil kullanımını destekleyen metinler, öğrencilerin Türkçeyi daha akıcı bir şekilde öğrenmesini sağlıyor. Bu tür metinler, günlük ifadeleri ve deyimleri gerçekçi bir şekilde sunuyor."

Katılımcı 3 (K9): "Metinlerin karmaşıklığı bazen öğrenciler için zorlayıcı olabiliyor. Özellikle başlangıç seviyesindeki öğrenciler, uzun ve çok katmanlı metinlerde anlamı takip etmekte güçlük çekebiliyor."

Araştırmanın Üçüncü Alt Problemine Dair Bulgular

Araştırmanın üçüncü sorusunda Öğrencilerinizin çok katmanlı metinlerde yer alan bazı dil bilgisi yapılarını kavramakta zorlandıklarını gözlemliyor musunuz? sorusu sorulmuştur. Buna ilişkin öğretmenlerin cevapları aşağıdaki tabloda tema ve kodlara ayrılarak verilmiştir.

Tablo 3 Çok Katmanlı Metinlerde Yer Alan Dil Bilgisi Yapılarının Öğrenciler Tarafından Kavranması

TEMA	KODLAR	KATILIMCILAR	FREKANS
Çok Katmanlı Metinlerde Yer Alan Dil Bilgisi Yapılarının Öğrenciler Tarafından Kavranması	<i>Karmaşık Dil Bilgisi Yapılarında Zorluk</i>	K9	1
	<i>Bağlamdan Destek Alarak Öğrenmenin Kolaylaşması</i>	K1, K4, K7	3
	<i>Dil Bilgisi Yapılarının Kapsamlı Açıklama Gerektirmesi</i>	K3, K6	2
	<i>Öğrenci Seviyesine Uygunluk Eksikliği</i>	K2, K5, K8, K10	4

Çok Katmanlı Metinlerde Yer Alan Dil Bilgisi Yapılarının Öğrenciler Tarafından Kavranması başlığı altında yapılan değerlendirmelerde dört farklı görüş belirlenmiştir. *Karmaşık Dil Bilgisi Yapılarında Zorluk* düşüncesi, yalnızca 1 katılımcı tarafından ifade edilmiştir. Bu görüş, çok katmanlı metinlerde yer alan karmaşık yapıların bazı öğrenciler için anlaşılmasının zor olabileceğini göstermektedir. *Bağlamdan Destek Alarak Öğrenmenin Kolaylaşması* kodu ise 3 katılımcı tarafından dile getirilmiştir. Bu görüş, bağlamın dil bilgisi yapılarını öğrenmede önemli bir kolaylaştırıcı etki sağladığını ortaya koymaktadır. *Dil Bilgisi Yapılarının Kapsamlı Açıklama Gerektirmesi* kodu, 2 katılımcı tarafından ifade edilerek, bu yapıların etkili bir şekilde öğrenilebilmesi için daha kapsamlı açıklamalara ihtiyaç duyulduğuna işaret etmektedir. En fazla tekrar eden görüş ise 4 katılımcı tarafından dile getirilen *Öğrenci Seviyesine Uygunluk Eksikliği* kodudur. Bu durum, çok katmanlı metinlerin öğrenci seviyesine uygun bir şekilde hazırlanmadığında dil bilgisi yapılarını anlamada zorluk yaratabileceğini ortaya koymaktadır. Bu bulgular, çok katmanlı metinlerin etkili bir dil öğretim materyali olarak kullanılabilmesi için içeriklerin dikkatle düzenlenmesi gerektiğini göstermektedir.

Öğrencilerinizin çok katmanlı metinlerde yer alan bazı dil bilgisi yapılarını kavramakta zorlandıklarını gözlemliyor musunuz? sorusuna ilişkin görüş bildiren katılımcıların bazılarının görüşleri doğrudan altını olarak aşağıda verilmiştir:

Katılımcı 1 (K1): "Bağlam sunan çok katmanlı metinler, öğrencilerin dil bilgisi yapılarını anlamasını oldukça kolaylaştırıyor. Özellikle metin içindeki örnek cümleler, öğrenmeyi destekliyor."

Katılımcı 2 (K5): "Metinlerde kullanılan dil bilgisi yapılarına öğrencilerin seviyesine uygunluk açısından daha fazla dikkat edilmesi gerekiyor. Aksi takdirde öğrenciler karmaşık yapılar karşısında zorlanabiliyor."

Katılımcı 3 (K6): "Bazı dil bilgisi yapılarının, özellikle de karmaşık cümlelerin, kapsamlı bir açıklama yapılmadan anlaşılması zor oluyor. Öğrenciler, bu tür yapıların kullanımını anlamak için daha fazla rehberliğe ihtiyaç duyuyor."

Araştırmanın Dördüncü Alt Problemine Dair Bulgular

Araştırmanın dördüncü sorusunda Çok katmanlı metinleri dil bilgisi öğretiminde daha etkili kılmak için kullandığınız belirli stratejiler var mı? sorusu sorulmuştur. Buna ilişkin öğretmenlerin cevapları aşağıdaki tabloda tema ve kodlara ayrılarak verilmiştir.

Tablo 4 Çok Katmanlı Metinlerin Dil Bilgisi Öğretiminde Daha Etkili Kullanılmasına Yönelik Stratejiler

TEMA	KODLAR	KATILIMCILAR	FREKANS
Çok Katmanlı Metinlerin Dil Bilgisi Öğretiminde Daha Etkili Kullanılmasına Yönelik Stratejiler	Bağlamdan Hareketle Dil Bilgisi Yapılarını Açıklama	K5, K10	2
	Görseller ve Şemalarla Destekleme	K2, K7	2
	Aşamalı Zorluk Seviyesi Sunma	K4, K8	2
	Öğrenci Katılımını Artırıcı Etkinlikler	K1, K3, K6, K9	4

Çok Katmanlı Metinlerin Dil Bilgisi Öğretiminde Daha Etkili Kullanılmasına Yönelik Stratejiler başlığı altında yapılan değerlendirmelerde dört farklı yaklaşım belirlenmiştir. Bağlamdan Hareketle Dil Bilgisi Yapılarını Açıklama kodu, 2 katılımcı tarafından ifade edilmiştir. Bu yaklaşım, dil bilgisi yapılarını metin bağlamında açıklamanın öğrenmeyi kolaylaştırdığını göstermektedir. Görseller ve Şemalarla Destekleme kodu da 2 katılımcı tarafından dile getirilmiş ve görsel materyallerin, dil bilgisi yapılarını somutlaştırmada etkili olduğu belirtilmiştir. Aşamalı Zorluk Seviyesi Sunma kodu, 2 katılımcı tarafından belirtilerek, dil bilgisi öğretiminde zorluk seviyesinin kademeli olarak artırılmasının önemine dikkat çekmiştir. En fazla tekrar eden yaklaşım ise, 4 katılımcı tarafından dile getirilen Öğrenci Katılımını Artırıcı Etkinlikler kodu olmuştur. Bu durum, çok katmanlı metinlerin dil bilgisi öğretiminde etkili bir şekilde kullanılabilmesi için

öğrenci katılımını artıran aktivitelerin önemini vurgulamaktadır. Bu bulgular, çok katmanlı metinlerin öğretim sürecinde bağlam, görseller, aşamalı öğrenme ve aktif katılım gibi stratejilerle desteklenerek daha etkili hale getirilebileceğini ortaya koymaktadır.

Çok katmanlı metinleri dil bilgisi öğretiminde daha etkili kılmak için kullandığımız belirli stratejiler var mı? sorusuna ilişkin görüş bildiren katılımcıların bazılarının görüşleri doğrudan altını olarak aşağıda verilmiştir:

Katılımcı 1 (K1): "Öğrenci katılımını artırmak için çok katmanlı metinlerde geçen dil bilgisi yapılarını role-playing etkinlikleriyle destekliyorum. Bu şekilde öğrenciler hem metni anlamlandırıyor hem de aktif öğrenme sağlanıyor."

Katılımcı 2 (K2): "Görseller ve şemalar, dil bilgisi yapılarını açıklamak için çok etkili oluyor. Metinde yer alan bir yapıyı grafiklerle somutlaştırarak öğrencilerin daha kolay anlamasını sağlıyorum."

Katılımcı 3 (K4): "Aşamalı bir yaklaşım kullanıyorum. Önce basit dil bilgisi yapılarını tanıtıyor, ardından zorluk seviyesini kademeli olarak artırarak öğrencilerin metni daha iyi anlamalarını sağlıyorum."

SONUÇ

Bu çalışma, çok katmanlı metinlerin dil bilgisi öğretiminde nasıl daha etkili kullanılabileceğine dair öğretmen görüşlerini temel alarak önemli bulgular ortaya koymuştur. Çok katmanlı metinlerin bağlam, görseller, aşamalı öğrenme ve öğrenci katılımı gibi stratejilerle desteklenerek öğretim sürecini zenginleştirdiği görülmüştür. Bu tür metinlerin, dil bilgisi yapılarını bağlam içinde açıklayarak öğrencilerin bu yapıları anlamlandırmalarını kolaylaştırdığı anlaşılmıştır. Öğretmenler, bağlamın sunduğu doğal öğrenme fırsatlarının, öğrencilerin hem dil bilgisi yapılarının işlevlerini hem de kullanım alanlarını daha iyi kavramalarına yardımcı olduğunu vurgulamıştır.

Görseller ve şemalar, çok katmanlı metinlerin etkisini artıran bir diğer önemli strateji olarak ortaya çıkmıştır. Görsel unsurlar, soyut dil bilgisi kurallarını somutlaştırarak öğrenmeyi kolaylaştırmakta ve öğrencilerin metinlerle daha güçlü bir bağ kurmasını sağlamaktadır. Bu strateji, özellikle görsel öğrenme stillerine sahip öğrenciler için etkili bir araç sunmaktadır.

Aşamalı zorluk seviyesi sunma, dil bilgisi öğretiminde başarıyı artıran bir başka etkili yaklaşımdır. Öğrencilerin, önce temel dil bilgisi yapılarını öğrenip ardından daha karmaşık yapılara geçmelerini sağlayan bu yöntem, öğrenme sürecini daha sistematik hale getirmektedir. Bu yaklaşım, çok katmanlı metinlerin yalnızca ileri düzey öğrenciler için değil, başlangıç seviyesindeki öğrenciler için de uygun hale getirilmesini mümkün kılmaktadır.

Öğrenci katılımını artırıcı etkinlikler, çok katmanlı metinlerin dil bilgisi öğretiminde etkisini maksimize eden en önemli strateji olarak öne çıkmıştır. Öğretmenler, öğrencilerin metinlerle aktif bir şekilde etkileşimde bulunmasını sağlayan role-playing, grup çalışmaları ve tartışmalar gibi

etkinliklerin öğrenme sürecine olan katkısını vurgulamışlardır. Bu tür aktiviteler, öğrencilerin dil bilgisi yapılarını daha doğal bir şekilde öğrenmelerine olanak tanımaktadır.

Bu bulgular, çok katmanlı metinlerin dil bilgisi öğretiminde etkili bir araç olduğunu ve öğretim sürecine değerli katkılar sağladığını göstermektedir. Ancak, bu tür metinlerin etkisinin en üst düzeye çıkarılabilmesi için öğretim materyallerinin öğrenci seviyesine uygun şekilde düzenlenmesi, görsel ve bağlamsal desteklerin artırılması ve öğrencilerin aktif katılımını teşvik eden stratejilerin uygulanması gerektiği ortaya konmuştur. Çalışma, çok katmanlı metinlerin dil bilgisi öğretiminde pedagojik değerini artırmak için bu stratejilerin daha geniş bir bağlamda ele alınmasını ve farklı öğrenci gruplarında uygulanmasını önermektedir. Bu, dil öğretim süreçlerini daha kapsayıcı ve etkili hale getirecek bir yol haritası sunmaktadır.

KAYNAKÇA

Altas, S. (2009). Türkçe dil bilgisi öğretiminin tarihi ve içerik odaklı dil bilgisi öğretimi ile görev odaklı dil bilgisi öğretiminin karşılaştırılması. *Selçuk Üniversitesi Yayınları*.

Bektaş, N., & Ökten, C. E. (2021). Yabancı dil olarak Türkçe öğretiminde B2 düzeyi yazma etkinlikleri geliştirme. *ResearchGate*.

Dağ, P., Arslan, E. V., & Gümüş, İ. (2018). Türkçenin yabancı dil olarak öğretiminde mitik anlatıların kelime ağı oluşturma, bağlam, söz dizimi ve yaratıcı yazmaya katkıları. *Uludağ Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*.

Doğan, F., & Başoğlu, A. S. (2024). Yabancı dil olarak Türkçe öğretiminde Türk halk edebiyatı ürünlerinin kullanımı: Yedi İklim seti örneği. *The Journal of Academic Social Science*.

Ekren, C., & Ökten, C. E. (2019). Yabancılarla Türkçe öğrenenlerin dil bilgisi öğretimine ilişkin algıları: Bir metafor incelemesi. *Uluslararası Türkçe Edebiyat Kültür Eğitim Dergisi*.

Erdem, İ., & Çelik, M. (2011). Dil bilgisi öğretim yöntemi üzerine değerlendirmeler. *Electronic Turkish Studies*.

Işık, D. D. (2022). Türkçeyi yabancı dil olarak öğrenenler için metin değiştirimi: Mustafa Kutlu'nun "Rüzgârın Oğlu" hikâyesi örneği. *Fatih Sultan Mehmet Vakıf Üniversitesi Yayınları*.

Kanmaz, F. E., & Saat, H. (2024). Yabancılarla Türkçe öğretiminde işlevsel dil bilgisinin dört temel dil becerisiyle ilişkisi. *Uluslararası Türkçe Öğretimi ve Araştırmaları Dergisi*.

Palaz, M. A. (2022). Haber metinleri ile ...

Yahşi, Ö. (2020). Türkçe öğretiminde temel düzey söz varlığını belirleme: Yabancılar için hazırlanan Türkçe ders kitapları ile Türkçeyi yabancı dil olarak öğrenenlerin yazılı ve sözlü kullanımı. *Sakarya Üniversitesi Yayınları*.

Yıldırım, A., & Şimşek, H. (2011). *Sosyal bilimlerde nitel araştırma yöntemleri* (8. baskı). Seçkin Yayıncılık.